

Nummer : 09-04.2015

Onderwerp : Maatschappelijke banen

Korte inhoud : De kosten van de maatschappelijke banen met ingang van 1 januari 2016 trachten te verminderen door het uitvoeren van een loonwaardemeting. Op grond van de uitkomst van dit onderzoek, verzoekt de gemeente een bijdrage van de inlenende organisaties.

Uithuizen, 12 februari 2015.

AAN DE RAAD.

Aanleiding

In het voorjaar van 2013 zijn aan het college van burgemeester en wethouders een drietal opties voorgelegd om te komen tot de afbouw van de maatschappelijke banen.

Deze drie opties waren:

1. natuurlijk verloop
2. baanbehoud van mensen boven de 57,5 jaar en ouder
3. procentuele afbouw van de subsidie in een periode van twee jaar. (100% subsidie in het eerste jaar en 50% subsidie in het tweede jaar)

Uiteindelijk heeft het college op 19 maart 2013 besloten om te kiezen voor een 4e optie en wel dat de kosten voor de maatschappelijke banen in 2013 ten laste werden gebracht van de algemene reserve. De raad heeft hier bij de voorjaarsnota 2013 mee ingestemd. Daarnaast heeft het college besloten dat de afbouw van de maatschappelijke banen mee moest worden genomen in het totale bezuinigingstraject. Mocht de beslissing tot afbouw te laat komen om de werkgevers tijdig op de hoogte te stellen dan kon besloten worden om de afbouw met een jaar te verlengen, aldus het collegebesluit.

Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2013 is er onrust ontstaan bij de toenmalige raadsleden over het voornemen van het college. Op dat moment is de stemming gespeild onder de raadsleden en naar verwachting was er op dat moment geen meerderheid voor afbouw van de banen.

In het voorjaar van 2014 is een nieuw voorstel voorgelegd aan het college met daarin vier scenario's ten aanzien van de maatschappelijke banen. Geadviseerd is toen om te kiezen voor scenario 4 waarbij de maatschappelijke banen de komende periode zouden worden behouden en deze te beëindigen op 1 januari 2018, de datum van de eventuele gemeentelijke herindeling. Het college heeft dit advies overgenomen in mei 2014. Middels een raadsmemo is de raad geïnformeerd over dit collegebesluit.

Naar aanleiding van deze memo zijn tijdens de raadsvergadering van 3 juli 2014 door de heer A. Slagter vragen gesteld. Deze vragen zijn in een aanvullende memo op 5 september 2014 beantwoord door het college. Naar aanleiding van voornoemde memo's van het college heeft de PvdA vervolgens bij de raadsvergadering van oktober 2014 een motie ingediend met als doel de Maatschappelijke banen na 1 januari 2018 te handhaven. Vervolgens heeft een uitgebreide discussie plaatsgevonden. De motie is echter ingetrokken. De wethouder heeft vervolgens aangegeven tijdens de behandeling van de participatiewet terug te komen op de maatschappelijke banen. De fractie van de VVD heeft voorgesteld tijdens de raadsvergadering aan het college om nog nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden van de inlenende organisaties om bij te dragen aan de loonkosten van de maatschappelijke banen. Het nieuwe voorstel inzake de Maatschappelijke banen staat op 5 maart 2015 op de agenda van de raad.

Maatschappelijke banen

De maatschappelijke banen zijn ontstaan op 1 januari 2007 door de beëindiging van de toenmalige WIW-en ID-banen. Er zijn op dat moment 18 personen ingestroomd in een maatschappelijke baan. Van deze groep waren er 12 personen ouder dan 45 jaar. Deze personen hebben een dienstverband gekregen voor onbepaalde tijd. Sinds 1 januari 2007 is nieuwe instroom in maatschappelijke banen niet meer mogelijk. Door natuurlijk verloop zijn er op de peildatum 1 januari 2015 nog 5 personen werkzaam in een maatschappelijke baan.

Alle huidige medewerkers met een maatschappelijke baan hebben een vast contract. De laatste van deze 5 werknemers bereikt in 2029 de pensioengerechtigde leeftijd (67 jaar).

De medewerkers zijn in dienst bij een tussenpartij (Werkpro) of bij de instelling waar ze daadwerkelijk werkzaam zijn (Museum Hoogeland en schoolbestuur Lauwers en Eems). De loonkosten worden door de gemeente aan de inlenende tussenpartij/instelling vergoed. In een aantal gevallen wordt een kleine inleenvergoeding terugontvangen. De werk-consulenten van de gemeente Eemsmond begeleiden de werknemers.

De werknemers die een maatschappelijke baan hebben behoren tot de personen die een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan de activiteiten van de instelling waar ze werkzaam zijn maar ze zijn om verschillende redenen niet 100% arbeidsproductief.

Het stopzetten van de subsidies zal consequenties hebben voor de werknemers en de werkgevers. De werknemers hebben kans op ontslag omdat de betrokken instanties geen financiële middelen meer zullen hebben om hen in dienst te houden. De werkgevers hebben in dat geval werkzaamheden die niet meer ingevuld zijn of ze zullen zelf de middelen moeten vinden binnen hun eigen begroting om de betrokken personen werkzaam te kunnen laten blijven.

Op verzoek van het college is eind 2012 gesproken met alle inlenende organisaties. Het onderwerp van het gesprek was of deze organisaties financiële middelen hebben om de maatschappelijke banen (deels) zelf te financieren. Bij alle organisaties is hier toen ontkennend op geantwoord. Er bestond begrip voor de financiële situatie van de gemeente Eemsmond maar de werkgevers/inleners waren ook van mening dat er zorgvuldig met de betrokken medewerkers moet worden omgegaan. Daarnaast werd aangegeven dat ze voor veel van de medewerkers een reguliere baan niet mogelijk achten. De loonkosten zijn hoger dan de opbrengsten van de medewerkers.

Binnen de nieuwe Participatiewet en onze onlangs vastgestelde re-integratieverordening bestaat de mogelijkheid om middels een loonwaardemeting te bepalen wat de verdien capaciteit van een persoon is. Op grond van dit onderzoek zou kunnen worden vastgesteld wat de bijdrage zou moeten zijn die een werkgever voor de medewerker zou moeten betalen. De loonwaardemeting zou door Ability middels het systeem Dariuz kunnen worden uitgevoerd. Dit biedt een onafhankelijk beeld van de betrokken medewerker. Het onderzoek wordt na de zomer van 2015 uitgevoerd. De verstrekking van de subsidie op grond van de loonwaardemeting kan dan met ingang van 1 januari 2016 plaats gaan vinden.

Het eerste gesprek met de stichting L&E over de mogelijkheid voor de stichting om bij te dragen aan de loonkosten van de twee medewerkers die daar werkzaam zijn, heeft op donderdag 5 februari 2015 plaatsgevonden. Tijdens dat gesprek hebben we voorgesteld om van de betrokken medewerkers de loonwaarde te laten vaststellen en op basis daarvan een loonkostensubsidie te berekenen. De stichting L&E gaat zich hier intern over beraden. In een tweede gesprek, nadat de loonwaarde is vastgesteld, zullen we verder gaan spreken over de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. Met het museum 't Hoogeland wordt binnenkort een gesprek gevoerd.

Voorgesteld wordt dat de maatschappelijke banen op 1 januari 2018 ophouden te bestaan. Na deze datum zullen de inlenende organisaties op grond van het huidige re-integratiebeleid een medewerker kunnen inzetten. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door iemand voor de periode van 6 maanden met behoud van uitkering in te zetten of met een loonkostensubsidie na loonwaardemeting.

Participatiebudget

Tot en met het jaar 2011 hadden de meeste gemeenten geen probleem om uit te komen met het Participatiebudget. Zo ook de gemeente Eemsmond. Jaarlijks ontvingen wij ongeveer € 1,5 miljoen voor de re-integratie. Deze bedragen werden jaarlijks ook uitgegeven. Behalve trajecten werden en worden ook de Maatschappelijke banen (de voormalige WIW/ID banen) uit dit budget betaald. Jaarlijks gaat dit om een bedrag van ongeveer € 130.000,- (5 x € 26.000). Door natuurlijk verloop lopen de kosten, naarmate de jaren vorderen, verder terug.

Vanaf 2012 heeft het rijk het participatiebudget langzamerhand afgebouwd. In een overzicht de ontvangen en de te verwachten ontvangsten op grond van het Participatiebudget voor de gemeente Eemsmond:

2012: € 865.951,-
 2013: € 729.378,-
 2014: € 588.461,-

Sinds dit jaar loopt het Participatiebudget weer wat op door de invoering van de Participatiewet en de daarmee oplopende uitvoeringskosten:

2015: € 688.000
 2016: € 693.000
 2017: € 707.000
 2018: € 741.000

Uit dit overzicht blijkt wel dat een bedrag van ruim 1,5 ton een zware belasting van het Participatiebudget met zich mee brengt. Hierdoor worden de re-

integratie mogelijkheden voor WWB-ers beperkter. Een herbezinning op de maatschappelijke banen is hierdoor noodzakelijk.

Voor het jaar 2015 is de begroting van het Participatiebudget (inclusief uitgaven Werkplein en maatschappelijke banen) sluitend. Dit brengt wel met zich mee dat er maar zeer beperkt geld ter beschikking is om alle klanten te re-integreren middels individuele trajecten. Vanuit dit punt wordt voorgesteld om de kosten van de maatschappelijke banen met ingang van 1 januari 2015 te dekken uit de algemene reserve.

Financiële consequenties

Het door het college gekozen scenario (scenario 4) waarbij de subsidie van de maatschappelijke banen tot 1 januari 2018 in stand blijft, brengt voor de jaren 2015, 2016 en 2017 de volgende kosten met zich mee:

Jaar	Scenario 4:
2015	123.500
2016	104.000
2017	104.000
Totaal	331.500

In 2015 gaat een van de vijf medewerkers met pensioen. Daarom zijn de kosten in 2016 en 2017 lager. In beide jaren hebben we nog vier mensen in een maatschappelijke baan zitten. Voor het jaar 2015 hebben we voor de maatschappelijke banen uiteraard financiële dekking gevonden in de begroting en wel in het participatiebudget. Door afnemende inkomsten dienen keuzes gemaakt te worden waar de beschikbare middelen aan uitgegeven worden. Door de inlenende organisaties te laten meebetalen aan de maatschappelijke banen zullen de kosten af kunnen nemen. In het meest negatieve scenario (waarbij geen van de medewerkers loonvormende arbeid kan verrichten) zal het bedrag van in totaal € 331.500,- moeten worden uitgegeven aan de maatschappelijke banen over de periode van 2015 tot en met 2017.

Conclusie

Het college heeft in het voorjaar van 2014 besloten om de maatschappelijke banen in stand te houden tot 1 januari 2018. Naar aanleiding van een vraag van de fractie van de VVD heeft het college voorgesteld nader te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de kosten van de maatschappelijke banen naar beneden te brengen. Hierover worden gesprekken gevoerd met de inlenende organisaties (de stichting L&E en museum 't Hoogeland).

Aan deze organisaties delen we mee dat de huidige maatschappelijke banen met ingang van 1 januari 2018 zullen ophouden te bestaan. In het jaar 2015 gaat de gemeente onderzoeken, middels een gevalideerd systeem, om de loonwaarde van de betrokken medewerker vast te stellen. Op grond van de uitkomst van dit onderzoek kan de gemeente de hoogte van de loonkostensubsidie vast gaan stellen. Dit bedrag kan met ingang van 1 januari 2016 aan de inlenende organisatie worden vergoed.

De kosten van de maatschappelijke banen zijn voor het jaar 2015 in de huidige begroting ondergebracht bij het Participatiebudget. Gelet op de teruglopende inkomsten van het rijk adviseren we om deze kosten ten laste te brengen van de algemene reserve. Hierdoor hebben we meer budget ter beschikking voor de re-integratie van onze klanten op grond van de Participatiewet.

Voorstel

De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met:

- Het beëindigen van de maatschappelijke banen op 1 januari 2018;
- Het inzetten van een loonwaardesysteem om te beoordelen wat de afstand tot de arbeidsmarkt is van de medewerkers met een maatschappelijke baan;
- Met ingang van 1 januari 2016 een deel van de loonkosten van de maatschappelijke banen, afhankelijk van de loonwaarde, voor rekening laten komen van de inlenende organisatie;
- Met ingang van 1 januari 2016 de overige kosten van de maatschappelijke banen bestrijden uit de algemene reserve;
- Met ingang van 1 januari 2015 de kosten van de maatschappelijke banen (die nu ten laste van het participatiebudget komen) ten laste te laten komen van de algemene reserve.

Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemsmond,

M. van Beek, burgemeester

B.L. Meijer, secretaris